

NAUCZYCIEL W WIELOKULTUROWYM ŚRODOWISKU

The article examines the role of the teacher in a multicultural environment within the context of globalization. It highlights the importance of developing intercultural competencies, social awareness, and professional skills that enable educators to preserve students' cultural identity while promoting tolerance and mutual understanding. The study emphasizes the significance of education as a key factor in addressing global challenges and fostering an inclusive and culturally diverse society.

Keywords: *multicultural environment, teacher competencies, globalization, intercultural education, cultural diversity, tolerance.*

Czas, w którym obecnie znajduje się światowe społeczeństwo, określane jest „czasem globalizacji” i nie jest to określona metafora, a hipotetyczna ekstrapolacja podejścia do określenia strukturalnych i funkcjonalnych charakterystyk nowoczesnego międzynarodowego systemu i kształtującego się światowego porządku, gdzie funkcjonowanie i rozwój większości społecznych zjawisk, znajdują naukową refleksję w kontekście globalizacyjnych procesów, traktowanych jak bazowe tło nowoczesnego społecznego rozwoju.

Charakterystycznym dla teraźniejszych czasów jest to, że do rozwoju polityki edukacyjnej, w celu formowania jednolitej europejskiej przestrzeni edukacyjnej, większość krajów podchodzi z zachowaniem swoich osiągnięć w tych dziedzinach. Podstawową i główną siłą napędową tego procesu jest globalizacja - nowa ogólnoswiatowa tendencja, dzięki której sposób życia, dystrybucja towarów konsumpcyjnych i idei standaryzują się na całym świecie.

Jednakże współistnienie różnych kultur, często zwaśnionych ze sobą, wytwarza wiele problemów ściśle powiązanych z integracją społeczeństwa różnych narodowości. Według koncepcji Janusza Kochanowskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce, „Skoro nie można uznać wyższości jednej kultury nad drugą trudno jest uznać wyłączną rację jednej lub drugiej strony kulturowego sporu. Zamiast rozstrzygać o wartości różnych kultur należy położyć nacisk na ich możliwe najlepsze współzycie”, można traktować jako bazowe w budowaniu społeczeństwa wielokulturowego.

W społeczeństwie wielokulturowym szczególnego znaczenia nabiera miejsce i rola jaką ma do spełnienia w nim nauczyciel, jakie powinien posiadać kwalifikacje i kompetencje, pozwalające mu na wypełnianie swoich funkcji zawodowych zapewniających tożsamość narodową swoich wychowanków, bez względu na ich przekonania, różnorodność religijną,

Czy wyznawany system wartości, z drugiej natomiast strony, powstaje konieczność budowy swojego autorytetu w taki sposób, aby zarówno nie naruszyć godności swoich uczniów, jak i nie marginalizować jednych przekonań ogólnoludzkich kosztem drugich.

Wielokulturowe środowisko oczekuje od nauczyciela wysokiego poziomu świadomości społecznej, rozumienia problemów ogólnoludzkich w aspekcie interaktywności różnych wspólnot i całych narodów. Zapobiega to najbardziej krytycznym zagrożeniom globalnym, takim jak: rozwiązywanie konfliktów przy użyciu przemocy i agresji zbrojnej, niszczenia środowiska, niekontrolowanego wzrostu populacji, rozprzestrzeniania się chorób cywilizacyjnych, bezrobocia, wykluczenia społecznego, ubóstwa.

Edukacja i potencjał intelektualny człowieka jawią się zatem, jako strategiczne źródła i są najważniejszymi priorytetami dla wszystkich krajów świata. Edukacja w tym sensie pojawia się jako czynnik sukcesu własnej tożsamości, jej aktywności, kreatywności i wolności.

W dzisiejszych czasach edukacja jest wielokulturowym wymiarem, ukierunkowanym na pełny rozwój przyszłych specjalistów. Młode pokolenia, ich wysoki potencjał możliwości, doprowadziły do konieczności kształcenia wysoko wykwalifikowanych nauczycieli, zdolnych zrozumieć własne dziedzictwo kulturowe w jego współzależności z innymi kulturami, w tym rozwoju szacunku dla różnic spowodowanych aspektami własnej kultury, religii, pochodzenia

etnicznego, narodowości, statusu społecznego, umysłowych i fizycznych możliwości lub ich ograniczenia, poznania własnej kultury w szerszym kontekście globalnym, w taki sposób, aby zrozumieć i szanować innych ludzi, różniących się tymi czy innymi cechami, a także współpracować z nimi, w celu budowania lepszej, zróżnicowanej kulturowo i sprawiedliwej społeczności międzynarodowej.

Literatura:

1. Andruszkiewicz F., Globalizacyjna koncepcja współczesnych innowacji (filozoficzno-komparatywna analiza modernizacyjnych procesów w edukacyjnych systemach Ukrainy i Polski). Autoryzowany przekład z języka rosyjskiego. Kijów, 2014.
2. Andruszkiewicz F., Oddziaływanie edukacyjne ważnym czynnikiem doskonalenia zawodowego nauczycieli. W: Edukacja dla przyszłości w świetle wyzwań XXI wieku. (red. R. Gerlach). Bydgoszcz 2017, s. 431 – 440. Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. ISBN 978-83-80-18-142-7.
3. Andruszkiewicz F., Kulik-Grzybek D.: Edukacja ustawiczna determinantem zrównoważonego rozwoju. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria „Organizacja i Zarządzanie” z. 106. ISSN 1641-3466.s. 59- 68. Gliwice 2017.
4. Appadurai A., *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization* / A. Appadurai. – Minneapolis : University of Minnesota Press, 1996.
5. Chyżna O., Andruszkiewicz F., Słabko. Kształtowanie projektowo – technologicznej kultury w wielokulturowym środowisku. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria „Organizacja i Zarządzanie”. z. 112 ISSN 1641-3466. s. 71- 74. Gliwice 2017.
6. Furmanek W., *Humanistyczna Pedagogika Pracy. Praca człowieka (z aksjologicznego punktu widzenia)*, Rzeszów 2013.
7. Iskierka S., Krzemiński J., Weźgowiec Z., Wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych w procesie kształcenia ustawicznego, [w:] *Dydaktyka Informatyki* nr 8/2013. *Informatyka wspomagająca całościowe uczenie się*, red. A. Piecuch, W. Furmanek, Rzeszów 2013.
8. Jeżowski A.. *Przyszłość europejskiej edukacji* [w]: „Dyrektor Szkoły” red. A. Rękawek, 6/2011
9. Wojtaszczyk K. A., Jakubowski W. red., *Europeistyka. Podręcznik akademicki, Tom 2*, Warszawa 2012.
10. Kochanowski J. (Rzecznik Praw Obywatelskich w Polsce), *Wielokulturowość a wolność, wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich na konferencji: „The Trans – (re) – lation of Law and Laws. Mediation.*
11. Kołodziejczyk W., Polak M.: *Jak będzie zmieniać się edukacja. Wyzwania dla polskiej szkoły i ucznia*, Warszawa 2014, Instytut Obywatelski.
12. Wróblewska W., *Autoedukacja studentów w uniwersytecie- ujęcie z perspektywy podmiotu*, Białystok 2008.

УДК 811.111

Ness A.

A CRITICAL APPRAISAL OF COMPACT FIRST

The paper examines the effectiveness of Compact First as a coursebook for preparing learners for the Cambridge B2 First (FCE) examination. The study outlines the main advantages of the textbook, including its alignment with the exam format, structured content, and focus on relevant grammar and vocabulary at the upper-intermediate level. At the same time, certain limitations are identified, particularly the insufficient explanation of grammatical material and the assumption of prior knowledge.

Keywords: *English language learning, FCE exam, B2 level, coursebook evaluation, exam preparation, Compact First, Cambridge University Press, language teaching materials.*